

आ.व. २०७९/८० मा सम्पादित आयुर्वेद कार्यक्रम

जिल्ला स्तरीय बार्षिक समीक्षा

मिति: २०८० असोज १४ र १५ गते

स्थान:

प्रस्तुतकर्ता:- शम्भु चापागाई
संस्थाको नाम:- जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, तनहुँ

स्वास्थ्य निर्देशनालय, गण्डकी प्रदेश

स्वास्थ्य संस्थाको नक्सा (Coverage Area)

● जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र

▲ आयुर्वेद औषधालय

भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

आफ्नै जग्गा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	संख्या
स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	११
निर्धारित मापदण्ड अनुसारका भवन भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	२
सेवाग्राही र सेवा प्रदायकको लागि छुट्टै शौचालय भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	११
सुरक्षित खानेपानीको नियमित उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१०
टेलिफोनको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	२
बिद्धुतको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१२
सोलार ब्याकअप जडान भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१
कम्प्युटर वा ल्यापटप भएका स्वास्थ्य संस्था	१०
इण्टरनेट सुविधा भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१०
एम्बुलेन्स सेवाको उपलब्धता भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	०
कर्मचारी आवास भएका स्वास्थ्य संस्था संख्या	२
मोटरबाटो पुगेका स्वास्थ्य संस्था संख्या	१२
स्ट्रेचर उपलब्ध भएका वडा संख्या	१
अन्य...	

मानव संशाधन

पद	स्वीकृत दरवन्दी संख्या	पदपूर्ति	कार्यरत			अध्यायन बिदामा रहेको
			स्थायी	करार- दरवन्दी	करार-अन्य	
आयुर्वेद चिकित्सक	१	१	१			
आयुर्वेद सहायक (कविराज)	१	१	१			
बैद्य	२	२	२			
लेखापाल	१	१	१			
कार्यालय सहयोगी/औषधी कुटुवा	२	२		२		
आयुर्वेद चिकित्सक						
ल्याब टेक्निसियन	१				१	
कविराज						
अभ्यंगकर्ता	२				२	
का.स.						

आर्थिक व्यवस्थापन

(रु. हजारमा)

बजेट	विनियोजित बजेट	निकासा बजेट	बजेट खर्च (%)	बेरुजु फछ्यौट	
				जम्मा (आ.व. २०७८/७९)	आ.व. २०७९/८० मा फछ्यौट %
सर्वात अनुदान	५८०५०००.००	५०६२०६६.९०	८७.२०	-	-
सामानिकरण अनुदान	९३१७०००.००	७०३२३०४.४०	७५.७४	-	-
पुजीगत समानीकरण	१७०००००.००	१६७४७३२	९८.५१		
जम्मा	१६८२२०००	१३७६९१०३.३०	८१.८५		

मुख्य मुख्य सवाल तथा सुझावहरू:

अनुसूचि -२ (भौतिक तथा वित्तीय प्रगति- आयुर्बेद तर्फको) अनुसारका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु

(संघ शस्त्र अनुदान)

क्र. सं.	कार्यक्रम	शिर्षक	एकाइ	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %
1	औषधी खरिद	२.७.२२.१७०	पटक	१	१५००	१५००	१००%	९९.९९%
2	अनुगमन मूल्यांकन,निरिक्षण तथा समन्वय	२.७.२२.१७६	पटक	१	७५	७०	१००%	९३.३३%
3	जेष्ठ नागरिकको लाग स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२.७.२२.१८०	पटक	१	२५	०	१००%	०.००%
4	मे डकल सामाग्री,उपकरण तथा मे सनरी औजार खरिद	२.७.२२.१८९	पटक	१	५०	४९.९३	०%	९९.८६%
5	वद्यालय आयुर्वेद तथा योग शक्ता कार्यक्रम	२.७.२२.१९८	पटक	१	८०	५१.११	१००%	६३.८९%
6	निःशुल्क आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चक्त्सा शवर	२.७.२२.१९९	पटक	१	१००	९९.५	१००%	९९.५०%
7	पञ्चकर्म/पूर्वकर्म कार्यक्रम	२.७.२२.२०३	पटक	१	५६०	४०४.५३	१००%	७२.२४%
8	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	२.७.२२.२०४	पटक	१	७५	७५	१००%	१००.००%
9	राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरी जयन्ति,राष्ट्रिय योग दिवस,अन्तराष्ट्रिय योग दिवस	२.७.२२.२०५	पटक	१	६०	५९.५	१००%	९९.९७%

अनुसूचि - २ (भौतिक तथा वित्तीय प्रगति- आयुर्वेद तंत्रज्ञानका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु

क्र. सं.	कार्यक्रम	शिर्षक	एकाइ	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %
10	जडबुटीबाट चूर्ण औषधी निर्माण	२.७.२२.२०६	पटक	१	७५	७४.१४	१००%	९८.८५
12	आयुर्वेद संस्थालाई औषधी तथा अन्य सामाग्री ढुवानी	२.७.२२.२०७	पटक	१	५०	५०	१००%	१००.०
13	स्तनपायी आमालाई मातृ शशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्दधक तथा अन्य औषधी वतरण कार्यक्रम(व्यवस्थापन खर्च)	२.७.२२.२०८	पटक	१	५०	४९.९२	१००%	९९.८४
14	प्रयोगशाला संचालन (अन्यसेवा शुल्क समेत)	२.७.२२.२१३	पटक	१	४००	३४३.४४	१००%	८५.८६
15	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी समन्वयात्मक समझेका	२.७.२२.२५०	पटक	१	७५	७५	१००%	१००.०
16	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र तथा अभ्यान संचालन खर्च	२.७.२२.२५१	पटक	१	२५३०	२०६७	९०%	८१.७०
17	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम सम्बन्धी क्षमता अभ्यान लेम(A H M IS समेत)	२.७.२२.२५२	पटक	१	१००	९३.०७	१००%	९३.०७
	जम्मा						८७.२०%	८८.८०

(समानीकरण अनुदान - पुँजीगत)

कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम (पुँजीगत खर्च)	शिर्षक	एकाइ	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %	कैफियत
११.१.३. २	कार्यालय भवनको मर्मत तथा संभार			१	५००	४७६.०७ ५	१००.०%	९५%	
११.३.७. २९	कार्यालयका लाग आवश्यक मे सनरी औजार उपकरण खरिद			१	३००	३००	१००.०%	१००%	
११.४.१ ९.१६	भगवान धन्वन्तरी मुर्ति निर्माण			१	५००	४९९.९३	१००.०%	१००%	
११.६.१ ३.२	कार्यालयका लाग आवश्यक फर्निचर तथा फक्चर्स खरिद			१	४००	३९८.८४	१००.०%	१००%	
	पुँजीगत जम्मा :				१७००	१६७४.० ४५	१००.०	९९	

(समानीकरण अनुदान - चालू)

कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम (चालू खर्च)	शिर्षक	एकाइ	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %	कैफियत
	स्थानीय तहको सहकार्यमा परम्परागत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई स्थानीय जडीबुटीहरूको पहिचान, संरक्षण, प्रयोगका लाग अभम्खीकरण कार्यक्रम (पुस्ता हस्तान्तरण)		२	२००	१९९.७५	१००.००%	९९.८८%		
	ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम		६	३००	१९६.५	१००.००%	६५.५०%		
	प्रयोगशाला संचालनका लागी आवश्यक पर्ने उपकरण, रिएजेन्ट र कट खरिद स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लाग जीवनशैली परिवर्तन कार्यक्रम तथा योग		३	२००	१९५.४६	१००.००%	९७.७३%		
	वदयालय आयुर्वेद तथा योग शक्ति कार्यक्रम(१ केवराज (योग प्रशक्ति) करार सेवा)		५	५००	४९४.२५	१००.००%	९८.८५%		
	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकाहरूका लाग आयुर्वेद सम्बन्धी अभम्खीकरण		३	५००	४८०.३३५	१००.००%	९६.०७%		
	क्षारसुत्र कार्यक्रम (सामग्री खरिद तथा सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन)(१ अनमी करार सेवा सहित आवश्यक समान खरिद गरी सञ्चालन तथा संग्रहीता)		३	३००	२९८.७८	१००.००%	९९.५९%		
			३	६००	४८८.७९	१००.००%	८९.४७%		

प्रदेश

समानीकरण अनुदान - चालू)

कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम (चालू खर्च)	शिष्क	एकाइ	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %	कैफियत
२.७.२२. ४४३	पंचकर्म/ पुर्वकर्म कार्यक्रम (सामग्री खरिद, संचालन एवं व्यवस्थापन)			२	१००	५६.९२४	१००.००%	५६.९२%	
२.७.२२. ४४४	संगठित रूपमा योग सञ्चालन (Corporate Yoga)			२	१००	७४.१	१००.००%	७४.१०%	
७.२.११. ११	प्रयोगशाला सेवा लगायत आधारभूत तथा आत्यवश्यक औषधी, रिएजेन्टलगायतका स्वास्थ्य सामग्री खरिद			१	२००	५७.३९	१००.००%	२८.७०%	
	जम्मा						१००	८०	

(समानीकरण अनुदान - पुँजीगत र चालु कुल जम्मा)

कार्यक्रम कोड	कार्यक्रम	परिमाण	बजेट (रु. हजारमा)	बजेट खर्च रकम	भौतिक प्रगति %	वित्तीय प्रगति %	कैफियत
(क)	चालु खर्च		६३१७.०	४४९०.०		७१.०८	
(ख)	पुँजीगत खर्च		१७००	१६७४.०४५		९८.४७	
(ग)	चालु कार्यक्रम		३०००	२७४२		८४.७४	
(घ)	चालु + पुँजीगत जम्मा		११०१७	८७०६.३		७९.०३	
(च)	कूल जम्मा (ग+घ)				९३	८४	

न्यूनतम सेवा प्रदान गर्ने अत्यावश्यक औजार/उपकरणहरू

उपकरणको नाम	संख्या	कैफियत
X-ray Machine	१	
physio therapy को सामानहरू	आवश्यक	
साउना	१	
Patient bed	4	
माईक्रो स्कोप	1	

संस्थाबाट सेवा लिनेको संख्या - मासिक

क्र.स.	महिना	संख्या	कैफियत
१	श्रावण	1101	
२	भदौ	595	
३	असोज	999	
४	कार्तिक	579	
५	मंसिर	1163	
६	पौष	1567	
७	माघ	1893	
८	फाल्गुन	1937	
९	चैत्र	1513	
१०	बैशाख	2698	
११	जेष्ठ	3435	
१२	असार	1736	
	जम्मा	19217	

संस्थाबाट बार्षिक रूपमा सेवा लिनेको संख्या – प्रमुख १० रोग अनुसार

क्र.स.	रोगको नाम	संख्या	कैफियत
१	APD/gastritis	6074	
२	Abdominal disorder	3799	
३	Geriatric problem	844	
४	Asthma and COPD	838	
५	Paralysis	722	
६	osteoarthritis	702	
७	Parkinson	661	
८	Hypertension	638	
९	Cough	561	
१०	Rheumatoid Arthritis	505	

.....जिल्लाका आयुर्वेद सेवाग्राही विवरण

क्र.सं.	सेवाग्राही	जि.आ.स्वा.केन्द्र	जामुने आ. औ.	शशाधाट आ. औ	केशवटार आ. औ	भानु आ. औ	दुहुरेपसल आ.	भभाद आ.औ.	खैरेनीटार आ.औ.	रिस्ती आ.औ.	बन्दिपर आ.औ.	भरकोट आ.औ.	रुपाकोट आ.औ.	जम्मा
१.	OPD विरामी	15880	2798	3307	2009	3138	2472	4497	4799	2373	2917	1526	1972	47688
२	नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र/ कार्यक्रम	4145				296								4441
३	स्तनपायी आमा सेवा कार्यक्रम	288	18	55	18	176	118	224	51	78	21	46	47	1140
४	जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रवर्धन कार्यक्रम	2366	273	145	186	471	748	275	140	61	390	82	263	5400
५	पंचकर्म कार्यक्रम	1495	170	174	196	397		740	104		169		118	3563
६	निशुल्क स्वास्थ्य श वर	731	1166		540									2437
७	स्वास्थ्य प्रवर्धनका लागी जीवनशैली परिवर्तन तथा योग	180	10					482	634					1306
८	स्वस्थ जीवन कार्यक्रम	903												903
९	उपचारात्मक योग	15						298	118					431
१०	जेष्ठ नागरिक आरोग्य सेवा कार्यक्रम	123						2034						2157
११	प्रयोगशाला परिक्षण	795												795
	जम्मा	26921	4435	3681	2949	4478	3338	8550	5846	2512	3497	1654	2400	70261

ल्याब सेवा लिनेको संख्या - बार्षिक

क्र.स.	परिक्षण/सेवा	संख्या	कैफियत
1	Hematological blood test	218	
2	Biological blood test	345	
3	S. Amylase	73	
4	Urine-R/M/E, C/S	107	
5	Urine P.T	33	
6	Stool-R/M/E, C/S	19	
7	Semen analysis	0	

संस्थाका नविनतम प्रयासहरु

- पतञ्जली योग स मति तनहुँ सँगक समन्वय गरी कार्यालयको योग हलमा स्वस्थ जीवन कार्यक्रम सञ्चालन ।
- जिल्लाका स्थानिय तह लगायत अन्य सरोकारवाला हरु संग निरन्तर समन्वय र सहकार्य गर्दै आयुर्वेदिक उपचार प्रणालीको प्रवर्द्धन गरिरहेको

चुनौतीहरू

- नियमित तालिमको अभाव
- मार्गदर्शन निर्देशिकाको अभाव
- तालिममा अवसर कमि
- सिकाई क्रियाकलापहरू उपयोगमा ल्याउन प्रयास भौतिक पुर्वाधारको कमी ।

नागरिक आरोग्य कार्यक्रम (नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र स्थापना र जिल्ला नागरिक आरोग्य समित गठन

संस्थाबाट सेवा लिनेको संख्या - मासिक (नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु)

क्र. स.	महिना	OPD सेवा लिनेको विवरण				जम्मा
		दुम्पे .ना.आ.से.के.	आवुखैरीनी..ना.आ.से .के.	घिरीङ्ग ना.आ.से.के.	देवघाट .ना.आ.से.के.	
१	श्रावण	१६५	१८	१९९	१६७	
२	भद्रौ	१३९	२१	२१८	१८१	
३	असोज	१०३	२८	१७०	९०	
४	कार्तिक	११०	९	१३४	१०१	
५	मंसिर	१८६	१७	१२४	९०	
६	पौष	१०७	३१	१३८	१४८	
७	माघ	११२	१४	१५२	८८	
८	फाल्गुन	८७	२५	११२	८०	
९	चैत्र	११२	१३	१२६	११८	
१०	बैशाख	८७	३६	१४५	८५	
११	जेष्ठ	१०४	४०	१७०	१२१	
१२	असार	१०२	३२	१७४	१४१	
जम्मा		१३३४	२८४	१८२२	१४१०	

नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रहरु

(क) नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र संख्या - ४

१. डुम्पे नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र, बन्दिपुर-२
२. घिरिङ्ग नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र , घिरिङ्ग-५
३. देवघाट नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र ,देवघाट -५
- ४.आवुखैरेनी नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्र , आवुखैरेनी-१

(ख) आयुर्वेद संस्था नभएको पालिका संख्या - ३

- १.देवघाट गाउपालिका
- २.आवुखैरेनी गाउपालिका
- ३.घिरिङ्ग गाउपालिका

फोटोहरू

धन्यवाद

स्वास्थ्य निर्देशनालय, गण्डकी प्रदेश